

LAUSUNTO

Maa- ja metsätalousministeriölle

(kirjaamo.mmm@gov.fi)

LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI ELINTARVIKEMARKKINALAIN MUUTTAMISESTA

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt elintarvikemarkkinavaltuutetulta (ETMV) lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi elintarvikemarkkinalain muuttamisesta. Elintarvikemarkkinavaltuutettu toteaa lausuntonaan seuraavan.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi hyvän kauppatavan vastaisista käytännöistä yritysten välisissä suhteissa maataloustuote- ja elintarvikeketjussa (2019/633/EU, ”kauppatapadirektiivi”) saatettiin kansallisesti voimaan elintarvikemarkkinalain (1121/2018) muutoksella. Muutos tuli voimaan 1.11.2021. Ennen lain voimaantuloa tehdyt sopimukset oli saatettava uuden lain vaatimusten mukaisiksi 1.5.2022 mennessä.

Kuten lakiluonnoksen perusteluissakin on todettu, edellinen elintarvikemarkkinalain muutos on ollut voimassa vasta hyvin vähän aikaa. Valtuutetulla on siten laista vähän käytännön soveltamiskokemusta.

Lakiluonnoksessa ehdotetaan elintarvikemarkkinalain muuttamista siten, että palautukset ilman maksua kielletään, maksuaikoja lyhennetään ja viranomaisen määritelmää tarkennetaan. Lisäksi elintarvikemarkkinavaltuutetun tehtäviä esitetään lisättäväksi. Valtuutetun tehtäviin ehdotetaan lisättäväksi markkinoiden seuraaminen sekä mahdollisuus pyynnöstä avustaa osapuolia neuvotteluissa tietyissä kauppalaan tarkoittamissa tilanteissa. Lisäksi valtuutetulle asetettaisiin velvollisuus ottaa asioita omaaloitteisesti käsiteltäväksi.

Lakiluonnoksen mukaan ehdotettujen muutosten tavoitteena on muun muassa edistää elintarvikemarkkinoiden toimivuutta ja helpottaa elintarvikeketjun heikompien osapuolten kustannuskriisiä sekä vahvistaa heikommassa asemassa olevien tavarantoimittajien neuvotteluasemaa. ETMV katsoo, että lakiluonnoksessa esitettyjen muutosten tosiasialliset vaikutukset heikommassa asemassa olevien toimijoiden aseman parantamiseksi jäävät esitetyn perusteella jossain määrin epäselviksi.

ETMV esittää seuraavassa pykäläkohtaiset huomiot ehdotetuista muutoksista. Näiden lisäksi tuodaan esille lain käytännön soveltamisen yhteydessä havaittuja seikkoja.

Määritelmät (2 §)

Lakiluonnoksessa ehdotetaan voimassa olevan elintarvikemarkkinalain 2 §:n 6 kohdan täsmentämistä viranomaisen määritelmän osalta. Lakiluonnoksen säännöskohtaisten perusteluiden mukaan nykyisen määritelmän ei katsota olevan riittävän tarkkarajainen, sillä

viranomaisen määritelmän tulisi lähtökohtaistesti kattaa kaikki julkiset tahot, joita ei voida lukea elinkeinonharjoittajaksi. Perusteluiden mukaan viranomaisen määritelmä yhtenäistetään vastaamaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, ”hankintalaki”) 5 §:n 1 momentin 1–4 kohdissa säädettyä hankintayksikön määritelmää. Edelleen on todettu, että määritelmän yhtenäistämisen arvioidaan selkeyttävän elintarvikemarkkinalain soveltamisalaan kuuluvia viranomaisia.

ETMV pitää kannatettavana viranomaisen määritelmän tarkentamista. Kauppatapadirektiivi edellyttää, että direktiiviä sovelletaan kaikkiin ostajana toimiviin viranomaisiin. Jotta tämä toteutuu myös käytännössä, edellyttää se viranomaisen määrittelemistä yksiselitteisesti kansallisessa laissa. Myös mahdolliset poikkeukset on mainittava selkeästi. Viranomaisen määritelmän vastaavuus hankintalain 5 §:n mukaiseen hankintayksikön määritelmään on voimassa olevan lain ja sen esitöiden perusteella epäselvää.

Elintarvikemarkkinalain soveltamisen kannalta viranomaisen määritelmällä on merkitystä, koska lain 1 §:n 2 momentin mukaan viranomaisiin sovelletaan ainoastaan lain 2 a–g §:ä. Tavarantoimittajan liikevaihdolla ei ole merkitystä, kun ostajana on viranomainen. Mikäli ostajana on muu kuin viranomainen, tulee lain 2 a–2 g §:t sovellettavaksi vain, jos ostaja on liikevaihdoltaan tavarantoimittajaa suurempi.

ETMV toteaa, että viranomaisen määritelmän osalta tulkintaepäselvyyttä on aiheuttanut esimerkiksi kaupunkien ja kuntien omistamien yhtiöiden asema elintarvikemarkkinalain näkökulmasta. On epäselvää, katsotaanko esimerkiksi elintarvikehankintoja tekevät in-house-yhtiöt lain tarkoittamiksi viranomaisiksi vai elinkeinonharjoittajiksi. Elintarvikemarkkinalakiin ei sisälly elinkeinonharjoittajan määritelmää eikä lakiluonnoksessa ole esitetty sen määrittelemistä.

Lakiluonnoksessa ehdotetussa määritelmässä viranomaisella tarkoitettaisiin valtion, hyvinvointialueiden, hyvinvointiyhtymien, kuntien ja kuntayhtymien viranomaisia, evankelis-luterilaista kirkkoa ja ortodoksista kirkkoa sekä niiden seurakuntia ja muita viranomaisia, valtion liikelaitoksia ja julkisoikeudellisia laitoksia.

ETMV kiinnittää huomiota siihen, että ehdotetussa määritelmässä ja sen perusteluissa on mainittu hankintalain 5 §:n 1 momentin 1–4 kohdat. Julkisoikeudellinen laitos on määritelty hankintalain 5 §:n 2 momentissa.

Hankintalain 5 §:n 2 momentin mukaan julkisoikeudellisella laitoksella tarkoitetaan oikeushenkilöä, joka on nimenomaisesti perustettu tyydyttämään sellaisia yleisen edun mukaisia tarpeita, joilla ei ole teollista tai kaupallista luonnetta ja:

- 1) jota rahoittaa pääasiallisesti 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettu hankintayksikkö;
- 2) jonka johto on 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitetun hankintayksikön valvonnan alainen; taikka
- 3) jonka hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettu hankintayksikkö nimeää yli puolet.

ETMV toteaa, että arvio oikeushenkilöiden julkisoikeudellisesta asemasta tehdään tapauskohtaisesti.

ETMV:n näkemyksen mukaan lakiluonnosta on täsmennettävä julkisoikeudellisen laitoksen määritelmän osalta. Lainkohdasta tulee käydä selvästi ilmi, mitä elintarvikemarkkina- laissa tarkoitetaan julkisoikeudellisella laitoksella.

Maksuajat (2 a §)

Lakiluonnoksessa ehdotetaan maksuaikoja koskevan 2 a §:n 1,2 ja 3 momentin muuttamista siten, että maksuaika voisi maataloustuotteilla ja elintarvikkeilla olla enintään 14 päivää. Muiden kuin pilaantuvien tuotteiden osalta voitaisiin sopia enintään 30 päivän pituisesta maksuajasta.

Maksuaikojen lyhentämistä on lakiluonnoksessa perusteltu erityisesti sillä, että pk-yrityksille suunnattujen yritysgallupien mukaan noin kolmannes vastaajien asiakasyrityksistä on pidentänyt maksuaikoja. Maksuaikojen pidentämisestä on koitunut noin 30 prosentille yrityksistä taloudellista haittaa. Kyselytutkimus on lakiluonnoksen mukaan kattanut kaikki pk-yritykset. Lakiluonnoksen mukaan voidaan kuitenkin olettaa, että myös maatalous- ja elintarvikeketjussa tilanne on vastaava.

ETMV:n näkemyksen mukaan yleisistä selvityksistä ei voi vetää luotettavia johtopäätöksiä elintarvikemarkkinoista. Pidentyneet maksuajat voivat koskea tiettyjä toimialoja, kun taas toisilla toimialoilla käytännöt eivät ole muuttuneet. Tehdyn analyysin perusteella ei voida sanoa, mikä tilanne on nimenomaan elintarvikealalla.

Lakiluonnoksessa esitetään, että maksuaikojen lyhentäminen voi parantaa pk-yritysten rahoitusasemaa, koska tuotteiden myyntiin sitoutuu vähemmän käyttöpääomaa. ETMV on saanut runsaasti maksuaikasääntelyä koskevia yhteydenottoja, jonka johdosta ETMV on syksyllä 2021 julkaissut maksuaikoja koskevan ohjeistuksen. ETMV:lle tulleiden neuvontapyyntöjen perusteella vaikuttaa siltä, että maatilojen ja muun alkutuotannon näkökulmasta jo voimassa olevan lain 30 ja 60 päivän maksuajat aiheuttavat ongelmia. Monilla sektoreilla käytössä olleet pitkät maksuajat ovat nykyisten direktiiviin perustuvien maksuaikasäännösten vastaisia. Tällaiset maksuajat ovat olleet kaikkien osapuolten haluamia ja hyväksymiä.

Esimerkiksi viljasektorilla viljelijät, joilla ei ole varastotilaa, haluavat toimittaa viljat ostajille heti sadonkorjuu-aikaan. Viljelijät ovat myös toivoneet, että viljalitit maksetaan vasta myöhemmin tai useassa erässä pidemmän ajan kuluessa. Maksuaikojen lyhentämiseen liittyen on syytä arvioida niiden vaikutuksia ketjun eri toimijoille. Lakiehdotuksen perusteluissa korostetaan erityisesti muutoksen myönteisiä vaikutuksia tuotteita myyville elintarvikealan pk-yrityksille. Kuitenkin ketjussa heikoimmassa asemassa nähdään usein olevan tuottajien, joihin kohdistuvia vaikutuksia esityksessä ei ole huomioitu käytännössä ollenkaan. On syytä pohtia, onko tämä ristiriidassa uudistuksen ja lain tavoitteen kanssa.

ETMV toteaa lisäksi, että maksuajan alkaminen on määriteltävä nykyistä selkeämmin. Erityisesti se, miten myyjä voi vahvistaa maksettavan määrän, on olennainen edellä kuvatun kaltaisissa tapauksissa, joissa tuottajat pitävät maksuaikaa liian lyhyenä. Alan toimijoiden keskuudessa on herännyt paljon kysymyksiä siitä, milloin ja miten myyjä voi vahvistaa maksettavan määrän.

Palautukset (2 f §)

Palautuksia koskevaa elintarvikemarkkinalain 2 f §:ää ehdotetaan lakiluonnoksessa muutettavaksi siten, että ostaja ei saa palauttaa myymättä jääneitä maataloustuotteita tai elintarvikkeita tavarantoimittajalle maksamatta niistä tai niiden hävittämisestä. Palautuskielto ilman maksua olisi siten lakiluonnoksen mukaan ehdoton eikä siitä voisi sopia toisin.

ETMV toteaa, että kunkin sopijaosapuolen tulee lähtökohtaisesti vastata yritystoimintaansa liittyvistä riskeistä. Riskejä tai kustannuksia ei pidä perusteettomasti tai kohtuuttomasti siirtää toisen osapuolen kannettavaksi. Tietyissä tilanteissa poikkeuksen palautuskielto saattaa kuitenkin rajoittaa liikaa sopimusvapautta. Se ei esimerkiksi ota huomioon tilanteita, joissa palautukset ovat molempien osapuolten edun mukaisia. Tällaisia voivat olla esimerkiksi tilanteet, joissa uusia tuotteita saatetaan markkinoille.

Soveltamisala ja kansainvälinen pakottavuus (1 §)

Lakiluonnoksessa esitetään edellä todetusti kansallisia tiukennuksia maksuaikoihin ja palautuksiin. Siinä ei kuitenkaan ehdoteta elintarvikemarkkinalain 1 §:n 3 momentin muuttamista. Mikäli maksuaikoja koskevaan 2 a §:ään ja 2 f §:n palautuksiin halutaan tehdä kansallisia tiukennuksia, on myös lain 1 §:n 3 momenttia muutettava.

ETMV:n näkemyksen mukaan elintarvikemarkkinalain 1 §:n 3 momenttia on muutenkin täsmennettävä. Momentista tulee käydä nykyistä selkeämmin ilmi, että sitä sovelletaan ainoastaan, kun sopimukseen sovelletaan muuta kuin Suomen lakia.

Vaihtoehtoisesti kansainvälistä pakottavuutta koskeva lainkohta voidaan erottaa omaksi pykäläksi, kuten oikeusministeriö on ehdottanut aikaisempaa elintarvikemarkkinalain muutosta valmisteltaessa (Oikeusministeriön lausunto maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi elintarvikemarkkinalain ja oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 1 luvun 2 ja 6 §:n muuttamisesta, 5.6.2020).

Elintarvikemarkkinavaltuutettu (5 §)

Markkinoiden seuraaminen

Lakiluonnoksessa ehdotetaan voimassa olevan elintarvikemarkkinalain 5 §:n 1 momentin täsmenämistä siten, että valtuutetun tehtäviin lisätään markkinoiden seuraaminen. Lakiluonnoksen säännöskohtaisten perusteluiden mukaan valtuutetulle lisätään selkeä velvoite markkinoiden seuraamisesta, jotta valtuutettu tosiasiallisesti kykenisi toteuttamaan tehokkaasti tehtävänsä. Edelleen on todettu, että markkinoiden seurannalla

viitataan mahdollisuuden selvittää esimerkiksi vallitsevia markkinaolosuhteita ilman, että selvittämiseen liittyy varsinaista epäilystä elintarvikemarkkinalain säännösten rikkomisesta. Asia on noussut esille erityisesti vallitsevan kustannuskriisin yhteydessä.

ETMV pitää myönteisenä markkinoiden seuraamisen nimenomaista mainitsemista valtuutetun tehtävien yhteydessä. Markkinoiden seuraamisen lisääminen valtuutetun tehtäviin selventää valtuutetun tehtävänkuva. Käytännössä valtuutettu on jo nyt seurannut markkinoiden toimintaa omasta aloitteestaan, joten tehtävän lisääminen lakiin ei tosiasiallisesti muuta nykytilannetta.

Lakiluonnoksessa ei ehdoteta valtuutetun tiedonsaantioikeuksien laajentamista. ETMV toteaa, että sen on tällä hetkellä mahdollista saada elintarvikemarkkinalain 13 §:n nojalla tietoja ainoastaan sen valvontaan 7 §:n mukaan kuuluvien vaatimusten ja kieltojen noudattamisen varmistamiseksi. Lisäksi laissa edellytetään, että pyydettävät tiedot ja asiakirjat ovat välttämättömiä valtuutetun suorittamien valvontatehtävien kannalta.

Nykyinen tietojensaantia koskeva säännös ei velvoita antamaan valtuutetulle tietoja, jotka liittyvät yleisemmin markkinoiden toimivuuden tai markkinaolosuhteiden selvittämiseen ilman, että valtuutetulla on jonkinlainen epäily sen valvomien säännösten rikkomisesta. Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi toimijoiden osto- ja myyntihinnat, osto- ja myyntimäärät sekä kustannusrakennetta koskevat tiedot. Alan toimijat voivat luovuttaa kyseisiä tietoja valtuutetulle, mutta mitään velvollisuutta tähän ei ole. ETMV:n näkemyksen mukaan tehokas markkinoiden seuraaminen edellyttää, että valtuutetulla on lain nojalla oikeus saada tietoja myös markkinoiden seurantatehtävää varten ketjun toimijoilta. ETMV:n tiedonsaantioikeutta tulee siten laajentaa.

ETMV toteaa lopuksi, että markkinoiden seuraamista ei ole ehdotetussa lainkohdassa tai sen perusteluissa tarkemmin määritelty. Markkinoiden seuraamisen yksityiskohtaisempi määrittely ei ETMV:n näkemyksen mukaan ole tarkoituksenmukaista, koska valtuutetulle tulee jättää asiassa harkintavaltaa. Lisäksi markkinoiden seuraamisen laajuus on sidottu käytössä oleviin resursseihin.

Valtuutetun puolueettomuus

Lakiluonnoksessa on ehdotettu markkinoiden seuraamisen lisäämistä elintarvikemarkkinalain 5 §:n 1 momenttiin. ETMV esittää, että momenttia täsmennettäisiin lisäksi siten, että siinä todettaisiin valtuutetun toiminnan itsenäisen ja riippumattoman luonteen ohella valtuutetun puolueettomuus. Valtuutetun tehtävä edellyttää itsenäisyyden ja riippumattomuuden lisäksi myös korostunutta puolueettomuutta. Valtuutetun puolueettomuus korostuu erityisesti esimerkiksi tilanteissa, joissa valtuutettu käsittelee elintarvikeketjun eri osapuolten välisiä riitatilanteita. Esimerkiksi Kilpailu- ja kuluttajavirastoa koskevan lain (661/2012) 4 § sisältää vaatimuksen viraston ja kuluttaja-asiamiehen valvontatoiminnan riippumattomuuden ja puolueettomuuden turvaamisesta. Myös elintarvikemarkkinalakiin tulee lisätä maininta valtuutetun ja sen valvontatoiminnan puolueettomuudesta.

Asian saattaminen elintarvikemarkkinavaltuutetun käsiteltäväksi (8 §)

Lakiluonnoksessa ehdotetaan voimassa olevan lain 8 §:n 3 momentin muuttamista siten, että valtuutetun tulee ottaa lain 7 §:ssä tarkoitettuja asioita käsittelyyn myös oma-aloitteisesti. Voimassa olevan lain mukaan valtuutettu voi ottaa asian käsiteltäväksi myös oma-aloitteisesti.

Lakiluonnoksen perusteluissa on todettu, että valtuutetulla on oikeus ottaa valvontaansa kuuluvia asioita käsiteltäväksi oma-aloitteisesti, mutta valtuutettu ei ole tähän velvoitettu. Lakiluonnoksessa on edelleen todettu, että oikeustila ei tältä osin ole selkeä, eikä ole varmuutta, milloin valtuutettu voi ottaa asioita oma-aloitteisesti käsittelyyn. ETMV:n näkemyksen mukaan oikeustila asioiden oma-aloitteisen käsittelyn osalta ei ole miltään osin epäselvä. Käytännössä valtuutettu voi ottaa valvonta-asian oma-aloitteisesti käsiteltäväksi esimerkiksi omien selvitystensä, saamansa vihjeen tai mediaseurannan perusteella. ETMV:n näkemyksen mukaan valtuutetun on itse voitava päättää, millaisia asioita se ottaa oma-aloitteisesti käsiteltäväksi.

ETMV katsoo, että lakiluonnoksen perusteella jää myös epäselväksi, mikä on sen suhde lain 5 §:n 3 momenttiin. Mainitun lainkohdan mukaan elintarvikemarkkinavaltuutetun on erityisesti toimittava asioissa, joilla on elintarvikeketjun toimivuuden kannalta huomattavaa merkitystä tai joissa voidaan olettaa yleisimmin esiintyvän huomattavia ongelmia. Lain esitöiden (HE 121/2018 vp, s. 55) mukaan säännös painottaa valtuutetun toiminnan tavoiteltua painopistettä. ETMV toteaa, että tavoitteena on näin ollen ollut ohjata valtuutetun työtä keskeisiin, elintarvikeketjun toimivuuden kannalta merkittäviin asioihin.

Neuvottelu ja sovinnon edistäminen (9 §)

Lakiluonnoksessa ehdotetaan elintarvikemarkkinalain 9 §:ään lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan elintarvikemarkkinavaltuutettu voi myös pyydetessä hyvien liiketapojen vastaisten käytäntöjen estämiseksi avustaa osapuolia riitatilanteessa, jossa vedotaan kauppalain 23 §:n 1 momentissa tarkoitettun tilanteen olevan käsillä.

Lakiluonnoksen säännöskohtaisten perusteluiden mukaan valtuutetulle annettaisiin mahdollisuus pyydetessä avustaa osapuolia neuvotteluissa, joissa vedotaan kauppalain 23 §:n 1 momentissa tarkoitettuun tilanteeseen. Kauppalain 23 §:n 1 momentin mukaan ostajalla on oikeus pysyä sopimuksessa ja vaatia sen täyttämistä. Myyjä ei kuitenkaan ole velvollinen täyttämään sopimusta, jos sille on olemassa este, jota myyjä ei voi voittaa, tai jos sopimuksen täyttäminen edellyttäisi uhrauksia, jotka ovat kohtuuttomia verrattuna ostajalle siitä koituvaan etuun, että myyjä täyttää sopimuksen.

ETMV huomauttaa, että ehdotetussa lainkohdassa ja sen säännöskohtaisissa perusteluissa tulisi kauppalakiin viitattaessa käyttää myös sen säädösnumeroa (355/1987).

Lakiluonnoksen perustelut lain 9 §:ää koskien ovat suppeat. Perusteluista ei muun ohella ilmene, miksi juuri kauppalain 23 §:n 1 momentin mukaisissa tilanteissa avustaminen halutaan lisätä elintarvikemarkkinavaltuutetun tehtäviin. Valtuutetun tiedossa ei ole, että

kauppalain 23 §:n 1 momentissa tarkoitetut tilanteet olisivat käytännössä aiheuttaneet ongelmia. Lakiluonnoksen perusteella jää epäselväksi myös se, mitä avustaminen käytännössä tarkoittaa sekä kuinka laaja valtuutetun avustamisvelvollisuus on. ETMV:n näkemyksen mukaan perusteluja tulisi näiltä osin täydentää.

ETMV toteaa, että kauppalain 23 §:n 1 momentin soveltaminen edellyttää monissa tilanteissa syvällistä asiantuntemusta ja laajaa tapauskohtaista arviointia. Tällaisten tapausten voidaan nähdä tuovan elintarvikemarkkinavaltuutetulle runsaasti lisää työtä. Ehdotetun muutoksen osalta on huolehdittava valtuutetun riittävästä resursseista tehtäviensä hoitamisessa. Lakiluonnoksessa tätä ei ole huomioitu.

Lakiluonnoksen perusteluiden suppeudesta johtuen ETMV ei tässä vaiheessa pysty ottamaan tarkemmin kantaa valtuutetulle lakiluonnoksessa ehdotettuun uuteen tehtävään.

Tietojenantovelvollisuus ja viranomaisten välinen tietojenvaihto (13 § ja 13 b §)

Kauppatapadirektiivin 6 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että valvontaviranomaisella on toimivalta vaatia ostajia ja tavarantoimittajia esittämään kaikki tarvittavat tiedot kiellettyjä kaupan käytäntöjä koskevien tutkimusten suorittamiseksi.

Tietojenantovelvollisuutta koskevassa elintarvikemarkkinalain 13 §:n 1 momentissa mainitaan elinkeinonharjoittajat. Elintarvikemarkkinalaissa ei ole määritelty, mitä elinkeinonharjoittajalla tarkoitetaan.

Viranomaisten välistä tietojenvaihtoa koskevan lain 13 b §:n 1 momentin mukaan elintarvikemarkkinavaltuutetulla ja tämän toimiston palveluksessa olevalla virkamiehellä on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada maksutta 2 momentissa tarkoitettulta viranomaiselta tai muulta julkista tehtävää hoitavalta tiedot, jotka ovat välttämättömiä sen selvittämiseksi, onko tapahtunut tai tapahtumassa 2 a–2 h, 3 tai 4 §:ssä tarkoitettu rikkomus. Kyseistä momenttia koskevien esitöiden (HE 199/2020 vp) mukaan säännös on rajattu vain tiettyihin viranomaisiin.

ETMV:n näkemyksen mukaan on epäselvää, onko viranomaisten tietojenantovelvollisuuteen tarkoitettu sovellettavan lain 13 b §:ää. Mikäli näin on, ei velvollisuuden tehosteeksi voida asettaa uhkasakkoa. ETMV:n näkemyksen mukaan lain 13 §:ään tulee sisällyttää kaikki sääntelyn kohteena olevat tahot. Viranomaisten tietojenantovelvollisuudesta tulisi siten säätää lain 13 §:ssä. Näin ollen myös viranomaisten tietojenantovelvollisuuden tehosteeksi voitaisiin asettaa uhkasakko.

Elintarvikemarkkinavaltuutettu, OTT VT Olli Wikberg